

Părintele PLACIDE DESEILLE

**CUNUNA BINECUVÂNTATĂ
A ANULUI CREȘTIN.**

**PREDICI LA DUMINICILE ȘI SĂRBĂTORILE
ANULUI LITURGIC**

Traducere din limba franceză și introducere
de Felicia Dumas

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2015

CUPRINS

Introducere	11
Cuvânt înainte	19

I

Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Predici la începutul anului liturgic

Predică la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Mijlocitoarea tuturor	23
Predica a doua la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Începutul mântuirii	28
Predica a treia la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Maica Domnului Îl naște pe Hristos în noi	33
Predică la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Crucea, nebunie pentru păgâni, iar pentru noi (creștinii), mântuire	38
Predica a doua la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Dumnezeu nu iubește suferința oamenilor	44
Predica a treia la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Crucea biruitoare	50
Predica a patra la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Crucea și Împărăția lui Hristos	53
Predica a cincea la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci. Mântuirea prin Cruce	57
Predică la prima Duminică de la Luca. Cea dintâi pescuire minunată	64
Altă predică la prima Duminică de la Luca. Sărbătoarea Sfântului Serghie de Radonej	73
Predică la Duminica a doua de la Luca. Minunile săvârșite de Mântuitorul Hristos	79

Predică la Duminica a treia de la Luca. Învierea fiului văduvei din Nain	83
Predică la Duminica a patra de la Luca. Sfinții Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic. Pilda semănătorului	87
Altă predică la Duminica a patra de la Luca. Pilda semănătorului	91
Predică la Duminica a cincea de la Luca. Săracul Lazăr și bogatul nemilostiv	95
Predică la sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir	99
Predică la Duminica a șasea de la Luca. Demonizatul din ținutul Gherghesenilor	104
Altă predică la Duminica a șasea de la Luca. Stăpânitorul lumii acesteia	108
Predică la Duminica a șaptea de la Luca și la sărbătoarea Sfântului Nectarie din Eghina. Vindecarea femeii cu scurgere de sânge	115
Predică la Duminica a opta de la Luca și la sărbătoarea Sfântului Apostol și Evanghelist Matei. Samarineanul milostiv și mântuirea păcătoșilor	120
Predică la Duminica a opta de la Luca și la sărbătoarea Sfinților Martin de Tours și Teodor Studitul ..	127
Predică la Duminica a noua de la Luca. Precaritatea bunurilor pământești	133
Predică la Duminica a zecea de la Luca și la sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei. Inițierea creștină	137
Predică la Duminica a unsprezecea de la Luca. Pilda celor poftiți la cină	143
Predică la Duminica a doisprezecea de la Luca. Cei zece leproși	148
Predica a doua la Duminica a doisprezecea de la Luca și la sărbătoarea Sfinților Ierarhi Atanasie și Chiril, Arhiepiscopii Alexandriei. Cei zece leproși	151
Predică la Duminica a treisprezecea de la Luca și la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, cel Întâi chemat. Două chemări ale Domnului	155

Predica a doua la Duminica a treisprezecea de la Luca. Dregătorul bogat	160
Predica a treia la Duminica a treisprezecea de la Luca. Chemarea universală la viața monahală	166
Predica a patra la Duminica a treisprezecea de la Luca. Dregătorul cel bogat	173
Predica a cincea la Duminica a treisprezecea de la Luca și la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei	179
Predică la Duminica a paisprezecea de la Luca. Vindecarea orbului din Ierihon	184
Predica a doua la Duminica a paisprezecea de la Luca. Vindecarea orbului din Ierihon	187
Predica a treia la Duminica a paisprezecea de la Luca. Vindecarea orbului din Ierihon	190

II

Un Prunc S-a dat nouă.

Predici pentru perioada Postului Nașterii Domnului

Predică la Intrarea în Biserică a Maicii Domnului. Perioada de pregătire	197
Predică la Duminica Sfinților Strămoși și la sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae. Pilda celor poftiți la cină	201
Predică la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului	206
Predica a doua la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului	212
Predica a treia la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului	217
Predica a patra la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului	221
Predică la Duminica după Nașterea Domnului. Evangheliile copilăriei	226
Predica a doua la Duminica după Nașterea Domnului. Despre Sfântul Iosif	230
Predica a treia la Duminica după Nașterea Domnului. Sfântul Simon Izvorătorul de mir și Noul Betleem	233
Predica a patra la Duminica după Nașterea Domnului. Sfântul Simon Izvorătorul de mir și Noul Betleem	240

Predica a cincea la Duminica după Nașterea Domnului. Sfântul Simon Izvorătorul de mir și Noul Betleem	244
Predica a șasea la Duminica după Nașterea Domnului. Sfântul Rege David, Sfântul Iosif și Sfântul Iacob, ruda Domnului	249
Predică la sărbătoarea Întâmpinării Domnului	253
Predica a doua la sărbătoarea Întâmpinării Domnului	259
Predica a treia la sărbătoarea Întâmpinării Domnului	262
Predica a patra la sărbătoarea Întâmpinării Domnului	266

III

Sărbătorile luminii.

Predici pentru perioada Botezului Domnului

Predică la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	273
Predica a doua la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	279
Predica a treia la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	284
Predica a patra la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	288
Predica a cincea la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	293
Predica a șasea la sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos	300
Predică la Duminica după Botezul Domnului	304
Predica a doua la Duminica după Botezul Domnului	307
Predică la Duminica a cincisprezecea de la Luca. Duminica lui Zahau	311
Predica a doua la Duminica a cincisprezecea de la Luca. Duminica lui Zahau	314

IV

Primăvara sufletelor.

Predici pentru perioada Postului Mare

Predică la Duminica a șaisprezecea de la Luca. Duminica Vameșului și a Fariseului	321
Predică la Duminica întoarcerii Fiului risipitor	329

Predica a doua la Duminica întoarcerii Fiului risipitor. Postul, vremea „pocăinței publice”	336
Predica a treia la Duminica întoarcerii Fiului risipitor	342
Predica a patra la Duminica întoarcerii Fiului risipitor	350
Predică la Duminica Înfricoșătoarei Judecăți sau a lăsatului sec de carne	360
Predica a doua la Duminica Înfricoșătoarei Judecăți sau a lăsatului sec de carne	367
Predică la Duminica Izgonirii lui Adam din rai, a lăsatului sec de brânză sau a Iertării	373
Predică la Duminica Ortodoxiei	380
Predică la Duminica a doua din Post, a Sfântului Grigorie Palama	386
Predică la praznicul Bunei Vestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	392
Predica a doua la praznicul Bunei Vestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	396
Predică la Duminica a treia din Post, a Sfintei Cruci	400
Predică la praznicul Bunei Vestiri și la Duminica a cincea din Post, a Cuvioasei Maria Egipteanca	405
Predică la Duminica a patra din Post, a Sfântului Ioan Scărarul	409
Predică la Duminica a cincea din Post, a Cuvioasei Maria Egipteanca	416
Predică la Duminica Floriilor	423
Predică la Joia Mare	431
Predică la Sâmbăta Mare	438

V

Un izvor de apă vie.

Predici pentru perioada pascală

Predică la Sâmbăta Mare. Botezul și Învierea	447
Predică la Duminica a doua după Paști, a Sfântului Apostol Toma	451
Predica a doua la Duminica Sfântului Apostol Toma	459
Predică la Duminica a treia după Paști, a Mironosițelor	463
Predică la Duminica a patra după Paști, a Slăbănogului	469
Predică la Duminica a cincea după Paști, a Samarinencei	476

Predica a doua la Duminica a cincea după Paști, a Samarinencei	482
Predică la Duminica a șasea după Paști, a Orbului din naștere	489
Predică la Înălțarea Domnului	495
Predică la Duminica Sfinților Părinți	503
Predică la Duminica a șaptea după Paști, a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic	508
Predică la sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh	516
Predica a doua la sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh	523
Predica a treia la sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh	531
Predică la sărbătoarea Sfintei Treimi	537

VI

Un nor de mărturii.

Predici pentru perioada de după Rusalii

Predică la sărbătoarea Tuturor Sfinților	547
Predica a doua la sărbătoarea Tuturor Sfinților	552
Predică la sărbătoarea Tuturor Sfinților din Franța	555
Predica a doua la Sărbătoarea Tuturor Sfinților din Franța	562
Predică la sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul	568
Predică la sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel	573
Predica a doua la sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel	580
Predică la sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul	587
Predică la sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului	593
Predica a doua la sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului	597
Predica a treia la sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului	602
Predică la sărbătoarea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	607
Predica a doua la sărbătoarea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	611
Predica a treia la sărbătoarea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	618
Predica a patra la sărbătoarea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	623
Predică la Duminica a unsprezecea de la Matei	627

Cuvânt înainte

Predicile din lucrarea de față nu au fost scrise înainte de a fi rostite. Ele au fost înregistrate în momentul rostirii lor, în mare parte, în mănăstirile „Sfântul Antonie cel Mare” (din Vercors) și „Acoperământul Maicii Domnului” (de la Solan) și transcrise apoi sub această formă, eminemamente orală. Prin urmare, ele sunt redactate în cuvinte simple, adresate în primul rând fiilor și fiicelor mele duhovnicești și reprezintă punctul de plecare al unei cateheze creștin-ortodoxe.

Am revăzut integral aceste texte după transcrierea lor, dar am preferat să le păstrez stilul oral. Cititorul va trebui să țină seama de faptul că fără inflexiunile vocii și fără variațiile de intonație, cuvintele transcrise ale acestor predici nu pot exprima întocmai toate nuanțele gândirii; iar în privința oralității textelor, el va trebui să se arate indulgent și îngăduitor.

Câteva sărbători mari comportă mai multe predici și este deci, inevitabil, ca unele lucruri să se repete ușor, de la un an la altul. Totuși, fiecare dintre omiliile inserate în volumul de față abordează în general un aspect nou și diferit al sărbătorii respective. Pe de altă parte, trebuie să precizez și faptul că ordinea duminicilor din an variază după reguli tipiconale destul de complexe, ceea ce face ca ele să nu cadă la aceeași dată, de la un an la altul. În această lucrare, succesiunea duminicilor urmează Tipicul athonit, respectat în mănăstirile noastre, „Sfântul Antonie cel Mare” și „Acoperământul Maicii Domnului”.

Prin urmare, cititorul nu trebuie să fie surprins de orânduirea lor liturgică.

În pofida acestor mici observații și precizări, considerăm că lucrarea de față poate avea un rol de călăuză duhovnicească folositoare pentru o parcurgere rodnică a întregului ciclu al anului creștin.

Arhimandrit Placide Deseille

I

Împărăția lui Dumnezeu este aproape.

Predici la începutul anului liturgic

Predică la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Mijlocitoarea tuturor*

Am sărbătorit în urmă cu câteva zile, la 1 septembrie, începutul anului bisericesc creștin. Subliniez al „anului creștin”, deoarece nu este vorba doar de începutul anului liturgic. Într-adevăr, ciclul liturgic nu reprezintă numai un aspect al vieții noastre creștine, ci ne structurează întreaga viață duhovnicească, întreaga noastră viață de creștini. El este cel care o izvorăște. Să nu spunem niciodată, cu ușurință: „Anul acesta nu voi merge la biserică de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, sau a Înălțării Sfintei Cruci, sau de Întâmpinarea Domnului, am alte treburi, nu-i chiar așa de grav”. Ar însemna să ratăm o treaptă a scării la capătul căreia ne așteaptă Hristos, ar însemna să sărim o etapă importantă a transformării noastre în Hristos. Dacă în fiecare an parcurgem de la o sărbătoare la alta toate aspectele tainei mântuirii noastre – în curând, în decembrie, taina Nașterii Domnului, apoi, mai târziu, Pătimirile și Învierea Sa, trimiterea Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii și imensa înflorire de sfințenie pe care a produs-o în Biserică –, facem aceasta pentru a le putea trăi în mod tot mai profund, cu o înțelegere tot mai sporită, pentru

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, în anul 2005.

a le putea simți din ce în ce mai intens, în străfundul inimii, dulceața minunată.

Noul an creștin începe așadar cu această mare sărbătoare a Nașterii Maicii Domnului. Este o sărbătoare foarte importantă pentru viața noastră duhovnicească. Încă de la începuturile sale, Biserica a fost conștientă de locul Maicii Domnului în iconomia mântuirii noastre. În Evanghelia după Luca, Evanghelia copilăriei, este subliniat în mod deosebit acest rol al Maicii Domnului în taina mântuirii. Și Evanghelia după Matei îi acordă un loc de cinste. Știm că în Biserica din primele veacuri, familia pământească a Mântuitorului Hristos ocupa un loc important în Palestina; prin intermediul membrilor acestei familii pământești a Mântuitorului, al Maicii Domnului și al Dreptului Iosif, ne-au fost transmise toate amintirile despre copilăria lui Hristos (precum și anumite relicve): episoade din copilăria lui Iisus, amintiri referitoare la Maica Domnului și mai ales la episodul Bunei-vestiri și la încuviințarea ei, la „da”-ul rostit de ea atunci, prin care ne-a fost acordată mântuirea.

În secolele următoare, Biserica a început să fie tot mai conștientă de faptul că nu putem ajunge la Hristos decât prin intermediul Maicii Sale, că numai prin rugăciunile și mijlocirea permanentă a Acesteia putem avea acces la El și face în așa fel încât nu noi să mai trăim, ci El să trăiască cu adevărat în noi. Rolul providențial al Sinodului de la Efes, de la începutul veacului al V-lea, a fost acela de a sublinia pe deplin acest loc al Maicii Domnului alături de Hristos și rolul ei în taina mântuirii noastre, proclamând-o în mod solemn drept „Născătoare de Dumnezeu” – Theotokos, Maică a lui Dumnezeu. După acest sinod, care nu făcea altceva decât să confirme tradiția anterioară, s-a întărit și mai mult, în întreaga Biserică,

Predica a doua la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Începutul mântuirii*

La începutul acestei luni de septembrie, cu care se deschide și noul an bisericesc, sărbătorim praznicul Nașterii Maicii Domnului. Este una dintre cele mai importante sărbători ale anului, iar așezarea ei chiar la începutul unui nou ciclu liturgic nu s-a făcut fără o intenție specială, fără voia lui Dumnezeu. Acest nou ciclu liturgic ne reactualizează toată taina mântuirii, pentru a ne face părtași la ea. De aceea slujbele praznicului Nașterii Maicii Domnului, sărbătorită aseară, la Vecernie și Priveghere, și astăzi, la Dumnezeiasca Liturghie, subliniază dimensiunea de bucurie ce caracterizează această prăznuire.

Până la nașterea Maicii Domnului, lumea întreagă era prizoniera păcatului și cuprinsă de o tristețe profundă. Prin păcatul protopărinților, prin toate păcatele omenirii care i-au urmat, oamenii se despărțiseră de Dumnezeu, se rupseseră de singurul Izvor al vieții. Omului îi era cu neputință să refacă legătura cu Dumnezeu numai prin propriile sale puteri. Trebuia ca Dumnezeu să intervină din nou în istoria omenirii pentru a recrea această legătură și a făcut-o prin Întruparea, prin moartea, coborârea la iad și Învierea Fiului Său, a

* Rostită la Mănăstirea „Sfântul Antonie cel Mare” din Vercors, sâmbătă, 8 septembrie 2007.

Logosului, a Celei de a doua Persoane a Sfintei Treimi. Moartea Fiului lui Dumnezeu avea să provoace, în mod virtual, moartea acestei ordini vechi a lucrurilor caracterizată de păcat și de consecințele sale tragice, pentru a ajunge la Înviere, la redarea vieții divine omnirii despărțite până atunci de Dumnezeu. Nici măcar dreptii Vechiului Testament nu se puteau bucura, după moartea lor, de vederea lui Dumnezeu. Desigur că ei nu erau supuși la chinuri, dar nu se bucurau de vederea lui Dumnezeu, de „a fi cu Hristos”, lucru care a devenit cu puțință pentru sfinți, pentru toți cei care adorm în unirea cu Hristos sub semnul noii iconomii instaurată de El și prin El, al cărei început este reprezentat de nașterea Maicii Domnului. Fiindcă mântuirea noastră a devenit posibilă datorită Maicii Domnului, datorită consimțământului ei din ziua Bunevestiri, referitor la Întruparea lui Hristos.

De aceea, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului este cântată de slujbele Bisericii ca fiind adevăratul început al mântuirii, zorile sau primăvara harului; de aceea, ea trebuie să ne umple inimile de bucurie. Da, nașterea Maicii lui Dumnezeu a jucat un rol fundamental în istoria mântuirii noastre. În același timp, ea are și un rol important în viața noastră duhovnicească, deoarece prin intermediul Maicii Domnului putem pătrunde noi înșine, pe deplin, în taina mântuirii. Prin mijlocirea ei permanentă, prin sprijinul ei matern ce se realizează tocmai prin intermediul acestei permanente mijlociri pentru noi pe lângă Fiul ei, putem intra și înainta în viața duhovnicească. Nu putem spori duhovnicește dacă nu recurgem la mijlocirea Maicii Domnului, dacă nu o considerăm cu adevărat ca fiind Maica noastră după har. Ea este cea care poate să obțină pentru noi de la Dumnezeu,

prin mijlocirea ei de Maică, harul care ne configurează după Hristos, care ne transformă cu adevărat prin intermediul botezului (har care trebuie să rodească de-a lungul întregii noastre vieți creștine prin participarea libertății noastre susținută de alte haruri), în fiii ai lui Dumnezeu în care Tatăl să Își poată recunoaște chipul, icoană vie a Fiului Său zugrăvită în inimile noastre în trăsături de lumină de Duhul Sfânt, de Duhul Care ne trimite în fiecare clipă a vieții noastre duhovnicești harul lui Hristos Cel Înviat, dacă ne deschidem cu adevărat inimile pentru a-l primi. De aceea, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului reprezintă pentru noi izvorul bucuriei celei mai profunde.

În această zi am sărbătorit și intrarea lui A.M. în Biserica Ortodoxă. Ritualul primirii la Ortodoxie arată preocuparea fundamentală a Bisericii Ortodoxe de a rămâne întru totul întocmai cu Biserica Apostolilor, cu Biserica din primele veacuri creștine. Nu a existat nici o ruptură, nici o evoluție specifică, între noi și credința Sfinților Apostoli, nici între noi și modul în care creștinii din primele veacuri, care erau încă toți uniți, trăiau în Biserică și își mărturiseau credința.

În formula de primire la Ortodoxie pe care am auzit-o mai înainte, preotul o întreba pe A.M. dacă acceptă canoanele (regulile) apostolice, precum și hotărârile stabilite de Sinoadele Ecumenice și de tradițiile și sinoadele locale, fie că e vorba despre participarea la Sfânta Liturghie în fiecare duminică, de rânduielile postului sau de alte lucruri. Să nu ne gândim că aceste reguli care prescriu modul de viață în Biserică sunt doar niște reglementări artificiale, care ar fi impuse din exterior. Ele reprezintă rodul experienței duhovnicești a nenumărați sfinți. Ele au fost filtrate de toți acești sfinți, Biserica

Predică la Intrarea în Biserică a Maicii Domnului. Perioada de pregătire*

Praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului de astăzi, care este atât de apropiat de începutul Postului Crăciunului, ne introduce în chip minunat în această perioadă de pregătire pentru celebrarea Nașterii Domnului. Este o perioadă în care ne pregătim să sărbătorim o nouă Întrupare a Mântuitorului Hristos în ieslea inimilor noastre. Fiindcă acesta este darul Crăciunului: faptul că Hristos Se naște tot mai mult înlăuntrul nostru, preschimbându-ne din ce în ce mai mult după chipul Lui, sălășluindu-Se în adâncul cel mai tainic al inimilor noastre, pentru ca prezența Lui să ne umple de lumină toată ființa și întreaga viață.

Fecioara Maria a fost pregătită de Dumnezeu, în chip minunat, pentru a-și împlini misiunea de Născătoare de Dumnezeu. Copilă fiind, ea intră în Templu, ea care avea să fie adevăratul chivot al făgăduinței și adevăratul loc al prezenței lui Dumnezeu printre oameni; ea intră deci în templul cel făcut de mână omenească, care prefigura deja și închipuia lăcașul definitiv al lui Dumnezeu din mijlocul oamenilor, ce avea să ilustreze vremea Evangheliei și vremurile pe care le trăim noi astăzi.

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, luni, 21 noiembrie 2005.

Nici o altă Evanghelie nu putea fi mai potrivită pentru sărbătoarea de astăzi decât cea pe care o citim în mod tradițional la toate sărbătorile Maicii Domnului, Evanghelia despre Marta și Maria. Desigur, este vorba despre Maria, sora Martei și a lui Lazăr; observăm însă în Evanghelii un remarcabil simț al discreției care învăluie tot ceea ce se referă la Maica Domnului. În pericopa evanghelică de astăzi nu se vorbește despre ea decât sub forma voalată a cuiva care îi seamănă, ca printr-un văl de tăcere: era cel mai bun și singurul mijloc prin care se putea revela ceva de negrăit.

Maica Domnului a trăit mereu în discreție, iar, în Evanghelii, ea își păstrează acest loc discret. Se vorbește puțin despre ea. Prin intermediul imaginii Mariei așezată la picioarele Domnului, contemplăm de fapt esența tainei Maicii Domnului, care constă în ascultarea cuvântului lui Dumnezeu prin care Hristos s-a întrupat în ea. Prin răspunsul dat de ea cuvântului lui Dumnezeu s-a putut împlini taina minunată, nemaîntâlnită a Întrupării, a Nașterii Logosului, a Nașterii Sale omenești în mijlocul nostru.

În toată această perioadă de pregătire evocată de sărbătoarea de astăzi, Maica Domnului era deja așezată jos, la picioarele Domnului, în sensul că citea, medita și interioriza Scripturile, preluând, însușindu-și întreaga așteptare și dorință a poporului lui Israel de a-L vedea venind pe Mesia. Și a primit această dorință, din care s-a hrănit în profunzime, în toată sărăcia întruchipată de expresia sufletului ei, o sărăcie a duhului care a constat în această ștergere, în această renunțare la orice afirmare de sine, în această lepădare de sine care-i îngăduia să primească cuvântul lui Dumnezeu și să consimtă la el, să se pregătească pentru consimțirea finală pe care avea să o dea în ziua Bunevestiri.

îndreptate spre El, sădite în adâncurile ei prin lucrarea Duhului Sfânt și pe care riscăm să nu le percepem dacă ne exteriorizăm prea tare.

În această perioadă de pregătire pentru Crăciun, în această perioadă a Postului Nașterii Domnului, nu doar postul este foarte important; el trebuie să însoțească această atitudine interioară esențială, alăturându-i și nevoița trupului, a întregii noastre ființe.

Să fim deci cu băgare de seamă în aceste zile binecuvântate să intrăm și noi în templul inimii noastre, în această pustie sfântă ca să spun așa, lăsând de o parte toate grijile și preocupările lumești. Și astfel, lumina lăuntrică a Domnului ne va călăuzi spre întâlnirea cu El, pe care o sărbătorim la Crăciun: „Întru Lumina Ta, vom vedea Lumină”.

Lui I se cuvine toată slava, împreună cu Tatăl Său Cel veșnic și cu Preasfântul Său Duh, în vecii vecilor. Amin.

Predică Duminica Sfinților Strămoși și la sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae.

Pilda celor poftiți la cină*

În această perioadă de dinaintea Crăciunului suntem invitați să fim părtași la așteptarea tuturor dreptilor Vechiului Testament, a tuturor strămoșilor lui Hristos. Deoarece toți cei din Vechiul Testament care Îi fuseseră credincioși lui Dumnezeu erau prin esență suflete râvnitoare pline de dorința așteptării, suflete aflate în așteptare și care trăiau cu nădejde, vestind venirea Împărăției lui Dumnezeu și a lui Mesia Care avea să întemeieze această Împărăție în inimile oamenilor, în inimile tuturor oamenilor care aveau să-L primească, din păcate nu pretutindeni pe pământ. După cum ne lasă să înțelegem Evanghelia de astăzi, nu toți oamenii vor accepta invitația la cină, nu toți vor răspunde afirmativ sau nu toți dau curs invitației Domnului de a participa la ospățul Său, ospăț pe care vine să ni-l servească prin însăși Întruparea Sa, dându-ne astfel posibilitatea de a intra în Împărăția cerurilor, de a intra în bucuria acestei Împărății și de a ne hrăni nu cu hrană pământească, ci cu însuși Trupul și Sângele Său, de a ne hrăni din voința Sa divină, îndumnezeitoare și de viață făcătoare, care ne transmite viața cea adevărată.

* Rostită la Mănăstirea „Sfântul Antonie cel Mare” din Vercors, 6 decembrie 2007.

Atunci când rostea pilda celor poftiți la cină, Mântuitorul Hristos se adresa contemporanilor Săi, care făceau parte din poporul lui Israel a cărui întregă istorie era orientată spre Hristos, a cărui întregă istorie era o vestire a venirii lui Hristos, o făgăduință de întemeiere a Împărăției Sale, o făgăduință a acestui ospăț mesianic. Din păcate, mulți nu au știut să-L recunoască în Hristos pe Acela Care venea să împlinească toate aceste făgăduințe, adică să împlinească toată această așteptare.

Pilda ne lasă să înțelegem că cei care vor răspunde invitației la cina mesianică vor fi săracii poporului lui Israel, dintre care primii au fost Maica Domnului, Iosif și păstorii din Betleem, urmași de toți cei care, provenind din rândul neamurilor păgâne, s-au alăturat acestui mic grup de săraci; ei L-au primit pe Hristos și au intrat la cina Lui. Însă cei mai mulți nu L-au recunoscut: mulți sunt cei chemați, deoarece toți oamenii sunt poftiți să intre la cina lui Hristos, însă puțini sunt cei aleși. Faptul că cei aleși sunt puțini nu înseamnă că Dumnezeu îndepărtează pe cineva, ci că mulți oameni se îndepărtează singuri, lăsându-se acaparați de nenumăratele griji și preocupări pământești, neavând grijă să intre la cina Mântuitorului.

Această pildă le era adresată contemporanilor lui Hristos, însă ea ne este adresată și nouă, fiecăruia dintre noi. Fiecare dintre noi este poftit la cină, adică fiecare este chemat, încă de aici de pe pământ, să intre în intimitatea lui Hristos, să se bucure de toate bunurile dăruite de El, să se împărtășească din bucuria pe care ne-o aduce viața alături de El, din bucuria pe care ne-o procură rugăciunea și toate virtuțile creștine, milostenia și iubirea milostivă sub toate formele lor, bunăvoința, blândețea, smerenia.

prin această lepădare de Sine și abandonare deplină în voia Tatălui.

Să ne ajute bunul Dumnezeu, prin mijlocirea Sfântului Ierarh Nicolae, să putem pătrunde și noi în această taină, să ne ajute să putem experia această sărăcie, această simplitate sufletească, acest duh nevinovat al prunciei și numai așa vom putea dobândi bucuria cea adevărată și pacea pe care o vom auzi în curând binevestită oamenilor de îngerii: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”, oamenilor care sunt beneficiarii bunăvoinței și iubirii lui Dumnezeu, o iubire la care să ne ajute Domnul să putem răspunde și noi, cu adevărat, din toată inima și din tot sufletul nostru.

Lui I se cuvine toată slava, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, în vecii vecilor. Amin.

Predică la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului*

Cele două duminici care preced sărbătoarea Nașterii Domnului reprezintă un minunat prolog al acestei sărbători. În aceste duminici îi pomenim pe toți părinții după trup ai Domnului și pe toți dreptii Vechiului Testament. Acest lucru ne arată că taina mântuirii noastre se înrădăcinează într-o istorie, în istoria unui popor; un popor care începe prin a fi un popor pământesc, adică o realitate bine înrădăcinată în istoria pământească, poporul lui Israel ieșit din Avraam și din patriarhi, cu toată istoria sa caracterizată de intervenții divine, care s-a continuat până la Hristos. Tot Vechiul Testament, toată această istorie a Legii celei vechi era o pregătire a venirii lui Hristos.

Dumnezeu a dorit ca venirea Mântuitorului să fie precedată așadar de această istorie sfântă a poporului lui Israel, pentru că, potrivit planului Său, mântuirea omului nu era numai o chestiune individuală, ceva care să se petreacă doar între individ și Dumnezeu. Omul nu este o ființă solitară; Păstorul cel Bun, Care este Hristos, a venit în căutarea oii celei rătăcite, care este omenirea întreagă.

Când citim primele capitole din cartea Facerii până la chemarea lui Avraam, vedem că din momentul greșelii protopărinților noștri, această istorie este relatarea unei

* Rostită la Bois Salair, duminică, 21 decembrie 2008.

destrămări a omenirii, provocată de păcat. Din momentul în care omul nu a ascultat de Dumnezeu s-a despărțit de El, iar oamenii s-au despărțit unii de alții. Împărțirile, rivalitățile, învrăjbirile, luptele, ura au pus stăpânire pe omenire și ele au dus la potop și la turnul Babel. Omenirea întreagă s-a văzut destrămată. Episodul turnului Babel ne arată în mod clar că această destrămare, această fragmentare a omenirii este rodul păcatului, al trufiei, al revoltei omului împotriva lui Dumnezeu.

Odată cu chemarea lui Avraam, începe ceva cu totul nou: Dumnezeu adună, treptat, omenirea laolaltă. Această adunare laolaltă nu se va împlini în deplinătate decât în Hristos, însă Dumnezeu a vrut ca mântuirea să se înscrie astfel în istoria unui popor, deoarece Hristos avea să împlinească mântuirea unui popor, un popor nou care nu se definește prin apartenența la o rasă, la o națiune pământească, un popor nou care este Biserica, Trupul lui Hristos, omenirea reunită într-un tot și realipită în Hristos prin lucrarea focului Duhului Sfânt care, revărsat la Rusalii, va realipi oamenii între ei în Hristos.

Însă acest popor nou este în strânsă legătură cu cel vechi, reprezentând continuarea și împlinirea acestuia. Biserica a fost pregătită de această mare parabolă reprezentată de istoria poporului lui Israel, a Israelului pământesc, de istoria Israelului cel trupesc. Iar acest popor al lui Israel din Vechiul Testament, a cărui istorie a fost o făgăduință, o imagine, un simbol a ceea ce avea să fie împlinit de Hristos, această istorie a Vechiului Testament face parte din istoria Bisericii, reprezentând deja într-o anumită măsură, Biserica de dinaintea Bisericii.

Toate episoadele acestei istorii sunt simboluri, după cum ne-a spus Mântuitorul Însuși și așa cum ne-a învățat

și Sfântul Apostol Pavel. Întreg Vechiul Testament vorbește despre Hristos și despre lucrarea Sa de răscum-părare: legea, prorocii, psalmii, toate vorbesc despre Hristos în mod încă voalat, mai mult sau mai puțin in-teligibil, dar într-un mod foarte real. Întreaga taină a acestei istorii s-a revelat, s-a lămurit prin venirea lui Hristos, prin moartea și Învierea Sa, și prin reunirea tuturor mă-dularelor Trupului Său înfăptuită prin lucrarea Duhului Sfânt. În toată această istorie există o unitate profundă, de la Avraam și până la Rusalii și până la Parusie.

De aceea trebuie să fim foarte conștienți de locul pe care îl ocupă Vechiul Testament în viața noastră creș-tină, în viața noastră duhovnicească. Toți Sfinții Părinți și toți sfinții în general au citit și meditat la Vechiul Tes-tament cu dragoste și cu toții i-au considerat pe dreptii și sfinții lui ca pe adevărații lor părinți și frați în Hristos-ul pe Care Îl așteptau și pe Care noi Îl cunoaștem. După cum spunea un mare scriitor francez pe care îmi place să-l citez, Charles Péguy, creștinul nu este definit atât de sfințenia vieții lui sau de perfecțiunea lui morală, cât mai ales de apartenența la un popor care reprezintă Trupul lui Hristos; acest popor este alcătuit din sfinți, din drepti și din păcătoși. Iar cei păcătoși ca noi sunt luați de mână de sfinți, care ne duc împreună cu ei pe urmele lui Hristos, spre rai și viața cea veșnică. Toți sfinții și dreptii din Vechiul Testament fac parte din această mulțime de sfinți care ne conduc pe urmele lor. Viața cea veșnică începe deja aici pe pământ, dacă suntem cu adevărat mădulare ale Trupului lui Hristos, membrii acestui popor, dacă facem cu adevărat parte din el.

Genealogia Mântuitorului Hristos pe care am auzit-o citindu-se astăzi tocmai acest lucru vrea să ne sugereze. Lectura ei, care poate părea neinteresantă și plictisitoare,

Predica a doua la Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului*

Nu ne putem imagina nimic mai măreț decât perspectivele pe care ni le deschide pericopa evanghelică de astăzi. Ea ne înfățișează, sub forma unei genealogii, întreaga istorie a poporului lui Israel, întreaga istorie a intervențiilor lui Dumnezeu în lumea noastră, care tind spre Întruparea Fiului Său și sunt îndreptate spre Pruncul pe Care Îl vom putea contempla peste numai o zi, culcat într-o iesle.

Desigur, istoria poporului Israel reprezintă o pregătire privilegiată a venirii Domnului, însă nu numai ea, ci și întreaga istorie a lumii, a pământului și a universului întreg tinde, este îndreptată spre această manifestare a lui Dumnezeu în mijlocul nostru în Persoana Fiului Său, Care S-a făcut prunc pentru noi.

Dacă ne gândim la istoria universului așa cum ne este ea prezentată de știința actuală care nu face decât să dezvolte informațiile din cele dintâi capitole ale Facerii, unde este vorba despre primul moment înainte de care nu exista nimic, ca să spunem așa, fiindcă timpul începe cu primul moment în care există ceva, iar acest ceva, această energie extraordinară se va dezvolta de-a lungul a milioane de ani, putem vorbi de trecerea a milioane de ani înainte ca soarele, pământul și întregul univers solar

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, duminică, 24 decembrie 2006.

pe care îl cunoaștem noi să existe. Această putere extraordinară, această forță investită de Dumnezeu în creație va crește și se va dezvolta de-a lungul fantasticei istorii a galaxiilor și a expansiunii universului până la noi. Toate acestea erau îndreptate spre Întruparea Mântuitorului Hristos. Toate tindeau spre Pruncul cel nevinovat culcat în iesle, spre această manifestare a lui Dumnezeu, fiindcă despre o manifestare divină este vorba. Dumnezeu Se manifestă în mijlocul nostru nu în chip de bărbat, ci sub aspectul unui prunc. Iar pentru noi, lucrul acesta este extrem de revelator, deoarece Pruncul culcat în iesle ar fi putut spune ceea ce Hristos avea să-i spună mai târziu lui Filip: „Filipe, cine M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl” (Ioan 14, 9).

Da, Tatăl Însuși ni Se arată în acest fel prin Fiul. Da, Tatăl ni Se arată în acest chip și în acest trup de copil nou-născut, care reprezintă ceea ce este cu adevărat Dumnezeu. Lăsată slobodă, imaginația noastră și L-ar fi reprezentat poate pe Creatorul a toate, pe Creatorul universului, ca pe o ființă de temut, o ființă înfricoșătoare, foarte îndepărtată de noi. Ei bine, dimpotrivă, atunci când Dumnezeu vrea să ni Se arate, El o face mai întâi sub chipul unui prunc. Nimic nu ne revelează mai bine ce este cu adevărat Dumnezeu, ce este firea divină, decât copilăria, starea de pruncie.

Mântuitorul Hristos ne spune că pentru a intra în Împărăția cerurilor trebuie să fim precum copiii. Fiindcă Dumnezeu este înainte de toate, dacă putem spune așa, smerenie, simplitate, sărăcie, nevinovăție, renunțare, lepădare totală de Sine, dăruire deplină de Sine. Toate acestea sunt Dumnezeu și la ele se referă Sfântul Evanghelist Ioan atunci când ne spune că Dumnezeu este iubire. Dumnezeu nu este zdrobitor, deși este atotputernic,

este cel mai din urmă și cel mai păcătos dintre toți este cu adevărat smerit. Dimpotrivă, toate aceste declarații de smerenie, această smerenie forțată pot ascunde multă trufie, o trufie foarte subtilă și foarte profundă.

A fi smerit înseamnă în primul rând a accepta toate umilințele, toate jignirile, toate relele tratamente, toată purtarea urâtă, lipsa atenției, înseamnă a avea mai multă grijă de ceilalți decât de sine însuși, a fi ascultător, adică a renunța la propriile gusturi și preferințe în fața preferințelor și gusturilor celorlalți. Toate acestea sunt dovezi și roade ale smereniei. Nu este vorba despre cuvinte și nici despre sentimente așa zice, ci despre ceva mult mai profund, care trebuie să ne impregneze, să ne pătrundă întreaga comportare și atitudine. Și atunci Hristos va trăi în noi, deoarece pentru a ajunge la smerenia cea adevărată trebuie să acceptăm să ne lepădăm de noi înșine pentru a-I face loc lui Hristos să fie smerit în noi, pentru ca Dumnezeu, prin lucrarea și prin energiile Sale divine, să ne impregneze întreaga ființă, sentimentele cele mai profunde și întregul comportament de această smerenie, transfigurându-le. Atunci vom ajunge cu adevărat să fim după chipul lui Dumnezeu în sensul cel mai profund al cuvântului, nu doar niște reproduceri exterioare, ci Dumnezeu Însuși să fie viu în noi, ființa Lui să participe la ființa noastră.

Da, scopul creației acesta este ca fiecare om să ajungă să fie după chipul acestui prunc culcat în iesle. De aceea taina Crăciunului este atât de infinit de adâncă, deoarece ea ne revelează sensul întregii noastre vieți. Firește, vor exista după aceea Pătimirile, răstignirea pe Cruce, moartea și Învierea, dar toate acestea sunt cuprinse deja în chip tainic în taina și sărbătoarea Crăciunului. Când ne uităm la icoana Nașterii Domnului, vedem că

Predică la Sâmbăta Mare. Botezul și Învierea*

Am avut bucuria să săvârșim astăzi, cu ajutorul lui Dumnezeu, la acest început luminos al perioadei pascale, un dublu botez, celebrând astfel trecerea de la întuneric la lumină și de la moarte la viață. Prin Botez devenim cu adevărat ucenici ai lui Hristos, nu doar primindu-I și acceptându-I învățătura, ci murind și înviind împreună cu El. Acest lucru se înfăptuiește părăsind întunericul morții, întunericul Egiptului, pentru a ne naște din nou la viața cea adevărată, ieșind din apa cristelniței. Această apă a Botezului amintește de apa Mării Roșii prin care a trecut Israel, condus de Moise și prin mijlocirea unei intervenții miraculoase a puterii divine, eliberându-se din robia faraonului. Ea evocă și apele Iordanului prin care a trecut în chip minunat poporul lui Dumnezeu pentru a intra în pământul făgăduinței și pe care Domnul Însuși a vrut să le treacă în chip tainic în ziua Botezului Său, pentru a ne revela semnificația profundă a morții Sale, exodul cel nou, cea mai mare dintre toate minunile și lucrările înfăptuite de Dumnezeu pentru poporul Său.

Repet adesea faptul că Mântuitorul Hristos nu este un filosof a cărui învățătură ar putea fi pusă în practică

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, în Sâmbăta Mare, 30 aprilie 2005, la Liturgia Sfântului Vasile cel Mare, cu prilejul săvârșirii a două botezuri.

de oameni doar cu propriile lor forțe, folosindu-se de inteligența și de voința lor. Trebuie să recunoaștem faptul că textele evanghelice sunt imposibil de pus în practică doar cu puterile noastre omenești. Evanghelia nu este un cod moral și nici o doctrină filosofică de înțelepciune, ci descrierea a ceea ce Dumnezeu împlinește în omul care acceptă să moară sieși și să învieze împreună cu Hristos, primind darul Duhului Sfânt. Acesta este și sensul cuvintelor Mântuitorului Care zice: „Fără Mine, nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5).

Pentru poporul lui Israel, evenimentul central al istoriei sale fusese exodul, fuga din Egipt și jertfirea mielului pascal, traversarea Mării Roșii și primirea Legii pe muntele Sinai. Însă evreii Vechiului Testament erau foarte conștienți de faptul că prin aceste evenimente erau vestite, prefigurate și făgăduite minuni și mai mari. Iar aceste minuni aveau să fie tocmai moartea și Învierea lui Hristos, care ne-au adus mântuirea și la care participăm, la care suntem cu adevărat inițiați prin Sfântul Botez.

Botezul nu reprezintă însă în viața noastră un punct final, ci un punct de plecare. Desigur, prin el suntem deja cu adevărat morți păcatului și înviați împreună cu Hristos, deoarece am primit Duhul Sfânt în inimile noastre, Duhul lui Hristos Cel Înviat, trimis de El de la dreapta Tatălui, unde se află acum. Harul Duhului Sfânt ne umple inimile de o lumină și de o forță care ne fac în stare să biruim toate ispitele și pornirile cele rele, toată puterea diavolului și să împlinim idealul blândeții, al iertării, al iubirii milostive și al dragostei propus de Mântuitorul Hristos în Evanghelii. Însă, după cum ne spune Sfântul Apostol Pavel, prin Botez, nu suntem așezați în ceruri împreună cu Domnul Iisus decât în chip tainic.

Predică la Duminica a doua după Paști, a Sfântului Apostol Toma*

În pericopa evanghelică de astăzi (Ioan 20, 19-31), Iisus Se arată în mijlocul ucenicilor adunați laolaltă, mai întâi în seara de Paște și apoi, în duminica de după Înviere. Observăm așadar că încă de la începuturile Bisericii, imediat după Învierea Domnului, Sfinții Apostoli obișnuiau să se reunească duminica, această tradiție fiind preluată apoi de întreaga Biserică. Când citim scrierile primilor autori creștini din veacul al II-lea, și mai ales pe cele ale Sfântului Iustin Martirul și Filosoful, observăm că ceea ce îl caracteriza pe creștin încă de atunci era participarea la această adunare euharistică de duminică. Încă din perioada Sfinților Apostoli, creștinii au săvârșit Sfânta Euharistie în fiecare zi a Domnului, adică în fiecare duminică. Un creștin este în primul rând cineva care se reunește împreună cu alți creștini din același loc cu el pentru a celebra, duminica, memorialul Paștelui Domnului, a participa la săvârșirea Sfintei Euharistii, care reactualizează în chip real întreaga taină pascală, moartea și Învierea Mântuitorului Hristos. De aceea, foarte repede duminica a luat, în primele comunități creștine, locul pe care îl ocupa sabatul în Vechiul Testament.

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, duminică, 22 aprilie 2001.

Pentru creștin, duminica nu este doar o zi de odihnă după munca din timpul săptămânii: duminica reprezintă celebrarea săptămânală a Învierii lui Hristos. Ea ne face prezentă, în fiecare săptămână, ne actualizează, această taină centrală a credinței noastre și a vieții noastre creștine. De aceea, duminica nu este doar o simplă zi de relaxare, ci o zi cu adevărat consacrată lui Dumnezeu, o zi în care pregustăm viața noastră de înviați, viața noastră cerească. Sfântul Apostol Pavel ne spune și ne repetă adesea că Dumnezeu ne-a înviat cu adevărat împreună cu Hristos prin Taina Botezului, că ne-a așezat deja, în chip real, dar încă nemanifestat, împreună cu El în ceruri, că suntem cu adevărat părtași la viața lui Hristos Cel Înviat; suntem părtași la slava pe care I-o aduce Tatălui, la intimitatea Lui față de Tatăl.

Duminica este așadar prin excelență ziua consacrată lui Dumnezeu, nu numai odihnei, nu numai participării la ospățul euharistic, ci, în general, rugăciunii, citirii Cuvântului lui Dumnezeu, citirii din scrierile Sfinților Părinți. Prin urmare, pentru ca duminica noastră să fie cu adevărat o duminică creștinească, nu este suficient doar să participăm la Sfânta Liturghie dimineața. Duminica este cu adevărat o zi ce trebuie să reprezinte pentru noi o pregustare a vieții cerești și care să ne amintească în fiecare săptămână că suntem cu adevărat înviați împreună cu Hristos.

În relatarea episodului evanghelic de astăzi, al arătării Mântuitorului Hristos în mijlocul Apostolilor în seara Paștilor, al celor zece apostoli, deoarece Toma nu era împreună cu ceilalți, Îl vedem pe Domnul suflând asupra lor și transmitându-le prin acest gest simbolic, Duhul Sfânt. Le transmite Duhul Sfânt Apostolilor, arătând prin aceasta că după Învierea Sa, Duhul Se poate revărsa

săvârșirii păcatului protopărinților noștri, omul se naște fără să mai fie altoit la viața divină, se naște lipsit de energiile divine care, potrivit planului creator al lui Dumnezeu, ar fi trebuit să-l sfințească încă din prima clipă a existenței sale. Iertând păcatele oamenilor prin intermediul Botezului, Sfinții Apostoli le administrează acest dar al lui Dumnezeu, le dăruiește darul Duhului Sfânt. Iertarea păcatelor și darul Duhului Sfânt sunt astfel două realități nedespărțite. Prin toate Tainele Bisericii suntem altoiți din nou la Dumnezeu, iar păcatele personale ne sunt iertate. Acest lucru este valabil și pentru Sfânta Euharistie și vedem că atunci când îi împărtășește pe credincioși, preotul spune: „Se împărtășește robul/roaba lui Dumnezeu (N), [...] spre iertarea păcatelor și spre viața de veci”. Desigur, când avem păcate mari, care ne apasă conștiința și care ne despart de Dumnezeu și de aproa-pele, de frații noștri, trebuie în mod obligatoriu să facem apel la Taina Spovedaniei sau a Pocăinței. Însă toate păcatele noastre de zi cu zi, pe care nu le facem tocmai intenționat, care ne scapă zilnic datorită slăbiciunii firii noastre omenești, ne sunt iertate prin însăși Taina Sfintei Euharistii. Această funcție, această misiune de iertare a păcatelor și de conferire a darului Duhului Sfânt repre-zintă așadar funcția esențială a Sfinților Apostoli și a celor pe care ei i-au lăsat ca urmași ai lor în Biserică pentru perpetuarea acestei funcții de-a lungul veacurilor.

În continuarea acestui episod evanghelic, asistăm la o a doua arătare a Domnului. Sfinții Apostoli i-au povestit lui Toma despre prima Sa arătare, însă el s-a dovedit a fi neîncredător, spunând: „Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna

Predica a doua la Duminica Sfântului Apostol Toma*

Esența mesajului Evangheliei de astăzi este exprimată de cuvintele Domnului, Care-i spune Apostolului Toma: „Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan 20, 29). Domnul definește astfel condiția creștinului în lume.

Mântuitorul Hristos Cel Înviat S-a arătat Sfinților Apostoli, transformându-i astfel în martori oculari ai Învierii Sale. De-a lungul veacurilor însă, în Biserică, creștinii nu au beneficiat de această vedere, de această arătare a Domnului. De aceea, noi suntem încredințați de Învierea Domnului prin credință; prin credința în cuvintele Apostolilor și a tuturor celor care le-au citit în Biserică, știm că Dumnezeu a intervenit în lume prin moartea și Învierea lui Hristos pentru a ne învia împreună cu El, pentru a salva și mântui omenirea care se afla în întuneric și în umbra morții.

Credința este singurul nostru mijloc de a cunoaște cele împlinite de Dumnezeu pentru noi, de a cunoaște planul Său cu privire la om și la omenire; credința în cuvânt și în cuvinte: în cuvintele Mântuitorului Hristos, în cuvintele Sfinților Apostoli, cuvinte transmise de Biserică și în Biserică. Acestor cuvinte exterioare, care ne sunt transmise din afară, trebuie să le corespundă și un cuvânt, o lumină lăuntrică, ce nu este o vedere în sens

* Rostită la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Solan, duminică, 7 mai 2000.

propriu, ci o ascultare, o credință într-un cuvânt lăuntric, șoptit, mărturisit, picurat de Duhul Sfânt. După cum spunea un Sfânt Părinte al Bisericii, „dacă Duhul nu ne vorbește înlăuntrul inimii, zadarnice sunt cuvintele predicatorului care ne ajung la urechi!”.

Credința noastră se întemeiază pe această dublă mărturie: mărturia exterioară a Bisericii, a cuvintelor Sfintei Scripturi transmise de Biserică, de întreaga comunitate creștină, dar și mărturia lăuntrică, a cuvântului lăuntric al Duhului pe care trebuie să știm să-l ascultăm, o lumină lăuntrică pe care trebuie să știm să o simțim, un cuvânt lăuntric pe care trebuie să-l ascultăm cu luare aminte, cu urechile inimii și nu cu cele trupești.

De multe ori, în viața noastră duhovnicească, avem tendința de a vrea cu tot dinadinsul să simțim, să atingem în mod concret, asemenea Apostolului Toma, însă ceea ce ni se cere este să fim cu luare aminte, să ascultăm și să încuviințăm lăuntric la primirea acestor cuvinte, exterioare și interioare.

Interpretând Cartea Înțelepciunii lui Solomon, Sfinții Părinți au insistat adesea asupra faptului că Dumnezeu ne-a dat un simț al divinului care nu este o percepere clară, prin intermediul simțurilor noastre trupești, al sensibilității noastre naturale sau al inteligenței și rațiunii noastre, ci o încuviințare prin credință. Credința însăși este un dar de la Dumnezeu, care ne este, desigur, oferit tuturor, dar la care trebuie să consimțim în profunzime. În ceea ce ne privește, această credință se află la baza unei încredințări cu mult mai solide decât toate evidențele sensibile sau raționale. Ni se poate întâmpla uneori să fim înșelați de simțuri sau ca judecata să ne fie tulburată de pasiune, însă atunci când consimțim la cuvintele Domnului, clar formulate în Sfânta

Scriptură și clar transmise de Biserică, nimic nu ne mai poate tulbura sau înșela și știm cu o încredințare deplină, de nezdruccinat, că Dumnezeu a intervenit în lume, prin Hristos, pentru a ne mântui și a ne învia împreună cu El. El ne-a arătat calea, care este cea a Crucii, și care ne va duce la înviere. Totodată, El ne face să simțim lăuntric modul în care putem pătrunde în fiecare zi a vieții noastre tot mai adânc în această taină a Crucii și a Învierii. Da, credința este o lumină, o lumină mare și deosebită. Desigur, pe măsură ce viața noastră duhovnicească devine tot mai profundă, pe măsură ce noi sporim duhovnicește, ne sporește și această sensibilitate lăuntrică, iar mărturia interioară a Duhului se dezvoltă și devine tot mai puternică, dar cunoașterea noastră despre Dumnezeu rămâne, aici pe pământ, tot de ordinul credinței. Numai în viața veșnică Îl vom vedea pe Dumnezeu precum este, Îl vom vedea cu adevărat pe Cel în Care credem aici pe pământ. Atunci când cântăm în textele liturgice ale Bisericii: „Am văzut lumina cea adevărată”, nu este vorba despre o vedere clară, ci despre o cunoaștere și o vedere ca prin oglindă, în ghicitură, cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, față către față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște pe deplin, precum am fost cunoscut și eu” (I Corinteni 13, 12). Vedem lumina cea adevărată prin oglinda credinței, prin oglinda cuvântului lui Dumnezeu, care este cu adevărat o lumină pentru noi. Când ascultăm cuvântul lui Dumnezeu, când citim Sfânta Scriptură, ni se arată deja o anumită lumină, o lumină care ne vine din cuvinte, pe care o descoperim numai prin credință, prin încuviințarea acestor cuvinte și adेरarea la ele, așa cum un orb află despre anumite